

Praktijkprikkel 2024-02

Praktijkprikkel Onverenigbaarheid parenteralia

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor de ziekenhuiscommissie die zich met medicatieveiligheid bezighoudt en voor verpleegkundigen

Door het geven van twee onverenigbare geneesmiddelen over één lijn kan een lumen in een katheter sneuvelen zoals blijkt uit een melding die VMI heeft ontvangen.

Melding

Een patiënt heeft een centraal veneuze katheter met twee lumina (rood en paars). Over het rode lumen krijgt de patiënt een chemokuur, over het paarse lumen vier maal daags amoxicilline/clavulaanzuur en een continu infuus magnesiumchloride. Omdat amoxicilline/clavulaanzuur niet het gewenste effect heeft, besluit de arts flucloxacilline voor te schrijven. De verpleegkundige laat flucloxacilline via dezelfde lijn inlopen als het infuus met magnesiumchloride zonder vooraf in het Handboek Parenteralia van het ziekenhuis na te gaan of dit mogelijk is. Een uur na de tweede flucloxacilline toediening valt het een verpleegkundige op dat de lijn verstopt is. De verpleegkundige probeert de lijn te hepariniseren in de hoop de lijn weer toegankelijk te krijgen. Helaas heeft het – net als het flushen dat enige tijd later is geprobeerd – geen succes. Het paarse lumen is niet meer bruikbaar.

Analyse

Parenteraal toe te dienen geneesmiddelen worden bij voorkeur niet over één lijn gegeven. In veel situaties is dat niet mogelijk en worden meerdere geneesmiddelen via een y-site op één lijn, via een dubbellumen lijn, of samengevoegd in één compartiment (infuuszak of spuit) toegediend. Essentieel is dat de toediener van de medicatie vooraf controleert of de toe te dienen geneesmiddelen fysisch en chemisch verenigbaar zijn. Onverenigbaarheden kunnen leiden tot neerslagen en/of onwerkzaam zijn van het geneesmiddel. Ook kan een lijn van de centraal veneuze katheter sneuvelen waardoor vervanging noodzakelijk is. Het vervangen van een centraal veneuze katheter is belastend voor de patiënt en de zorgorganisatie.

Om te voorkomen dat een lijn sneuvelt, moet een verpleegkundige die de parenteralia toedient controleren of de geneesmiddelen over één lijn mogen worden gegeven. Hiervoor moet de verpleegkundige het Handboek Parenteralia van het ziekenhuis raadplegen. De verpleegkundige uit de melding had dit niet gedaan. In dit geval zou de verpleegkundige hierover geen informatie hebben gevonden in het handboek. De verpleegkundige had dan contact moeten opnemen met een (ziekenhuis)apotheker. Deze heeft meer bronnen ter beschikking om na te gaan of een parenteraal geneesmiddel verenigbaar is met een ander parenteraal geneesmiddel.

Als toediening van twee geneesmiddelen over één lijn niet mogelijk is of hierover onduidelijkheid bestaat, kunnen de verpleegkundige en apotheker samen bepalen hoe het geneesmiddel wel kan worden toegediend.

Aanbevelingen

Voor de ziekenhuiscommissie die zich met medicatieveiligheid bezighoudt

- Breng deze Praktijkprikkel onder de aandacht van de verpleegkundigen.
- Wijs de verpleegkundigen erop dat als:
 - ze meerdere parenterale geneesmiddelen over één lijn moeten geven, ze voor toedienen altijd eerst in het Handboek Parenteralia moeten kijken of dat mogelijk is.
 - in het Handboek Parenteralia geen informatie is te vinden over het geven van meerdere geneesmiddelen over één lijn, ze contact moeten opnemen met een (ziekenhuis)apotheker.
 - ze meerdere geneesmiddelen over één lijn willen geven waarbij (mogelijke) problemen zijn te verwachten, ze voor advies hoe deze geneesmiddelen toe te dienen contact opnemen met de (ziekenhuis)apotheker.

Wist je dat?

Je op [de website](#) een compleet overzicht van alle Praktijkprikkel(s) kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij 'Zoek op onderwerp' je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).